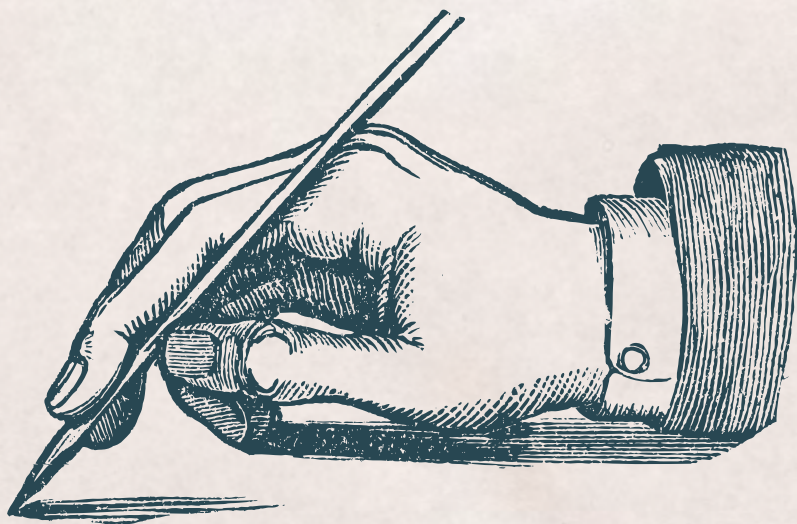

NAUKA
PIĘKNEGO PISANIA
(KALIGRAFII).

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW

PRZEZ

Piotra Szrettera

Podstawa wydania:

Piotr Szretter, *Nauka pięknego pisania (kaligrafii). Wskazówki dla nauczycieli i uczniów*, Warszawa 1888

Copyright © 2021 by Wydawnictwo Marek Derewiecki

Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydanie pierwsze

Redakcja i korekta: Zespół

Projekt okładki: PA

Skład i łamanie: PA

ISBN 978-83-66315-86-0

VintageBooks

Wydawnictwo Marek Derewiecki

ul. Szkotnia 29a, 32-650 Kęty

e-mail: kontakt@vintagebooks.pl

Księgarnia: www.vintagebooks.pl

SPIS TREŚCI

Słowo od autora	5
O kaligrafii wogóle	6
Postawa ciała, trzymanie pióra	12
Pismo angielskie	14
Litery główne	18
Rozbiór kaligraficzny	19
Charakter okrągły (rond)	23
Charakter mieszany (batard)	26
Charakter gotycki (gotyk)	28
Regestra i tablice rachunkowe	30

Tablice

<i>Tablica 1.</i> Litery pierwotne pisma angielskiego	34
<i>Tablica 2.</i> Kwadrat pochyłeń pisma oraz Litery główne	35
<i>Tablica 3.</i> Litery pierwotne ronda	36
<i>Tablica 4.</i> Litery pierwotne batardu	37
<i>Tablica 5.</i> Litery pierwotne gotyku	38

NAUKA
PIĘKNEGO PISANIA
(KALIGRAFII).

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW

PRZEZ
Piotra Szrettera

WYDANIE POPRAWIONE

KĘTY 2021

SŁOWO OD AUTORA.

W r. 1843 wydałem książkę w języku francuzkim, nauczającą zasad kaligrafii; pomimo swej szczupłości i wzorów, które zadawałajacemi dla mnie nie były, oddała ona wielkie przysługi wydawcom kajetów, przeznaczonych do pięknego pisania.

W r. 1887 przejrzałem starannie, przerobiłem i uzupełniłem to dziełko, — sądę też, że jako metoda, udoskonalona i wyrozumowana, zostanie przyjęte skwapliwie zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli, tembardziej, że do powtórnego wydania zachęcił mnie pan minister oświecenia, widzący w niem pożądany i pożyteczny nabytek dla kształcącej się młodzieży.

UWAGA.

1. Nauka kaligrafii polega głównie na naśladowaniu (kopiowaniu) dobrych wzorów, niemniej przecież można i potrzeba jej uczyć przez wskazanie zasad, kształtu liter i ich części składowych. Litery bowiem powstawały z pierwotnych kształtów przez wyrozumowane zmiany i udoskonalenia, a ci, co je zaprowadzali, czynili to przy głębokim rozmyśle. Należy ich naśladować w badaniu zasad kaligrafii i dochodzić początkowych kształtów, z których powstawały litery.

O KALIGRAFII WOGÓLE.

2. Kaligrafia, czyli pismo piękne, polega na takim formowaniu liter, aby te były kształtne i czytelne.

3. Z powodu rozpowszechnienia pisma, które przy obecnym stanie oświaty jest koniecznem, nauka kaligrafii jest jedną z umiejętności najpożądańszych i najpożyteczniejszych. Jako sztuka, jako robota artystyczna, piękne pismo powinno mieć zalety piękna i czytelności. Jako przedmiot pożytku ogólnego, pismo stanowi jeden z zasadniczych warunków cywilizacji. Kto nie umie pisać, ten ma ograniczone stosunki z bliźnimi i najpodnioślejszych myśli przekazać im nie może.

Nieczytelność pisma utrudnia kształcenie się, naprowadza na tysiączne pomyłki i sprowadza niepotrzebną a niepowetowaną stratę czasu. Uniknąć tego można jedynie przez przyswojenie sobie, zarówno teoretyczne jak praktyczne, nauki kaligrafii.

4. Dużo jest charakterów pisma, my przecież będziemy tu mówili tylko o czterech, najpowszechniej używanych, a temi są: *angielski*, *okrągły*, *mieszany* (batard) i *gotycki*.

5. Alfabet, posługujące pismu *angielskiemu*, są: *wielki*, *mały* i *główny* czyli *rzutowy*.

6. Innym pismom służą alfabet *wielki* i *mały*.

7. Litery, odpowiadające głosom, jako ich widome znaki, składają się z liter pierwotnych lub ich części, z grubości, z zacięcia nazywanego *sztrychem* i z łączników sztrychowych albo rzutów.

POSTAWA CIAŁA, TRZYMANIE PIÓRA.

34. Do pisania usiąść się powinno tak, aby bok lewy był bardziej oddalony od stołu niż prawy, więc ku stołowi ukośnie. Między punktem prawego boku najbliższym stołu a jego brzegiem powinno być mniej więcej trzy cale przestrzeni wolnej. Korpus nie powinien być pochylony, jest to bowiem szkodliwe dla zdrowia, a tamuje swobodę ruchów.

35. Należy bacznie przestrzegać, aby przy pisaniu dzieci nie opierały się piersiami o stół, może to bowiem spowodować chorobę piersiową.

36. Przy pisaniu ręka prawa ma się posuwać po papierze równolegle do jego brzegu dolnego; część dłoni winna znajdować się na papierze, ręka aż do łokcia może być nieopartą wcale — co daje swobodę i szybkość w pisaniu.

37. Ręka lewa, oparta na stole, palcami przytrzymuje papier.

38. Pióro trzyma się lekko w ręce prawej, pomiędzy trzema palcami pierwszemi. Palce nie powinny być ściśnięte, ani skurczone, ale lekko zaokrąglone i podatne do ruchów swobodnych i kierowania piórem. Dwa palce ostatnie ręki prawej spoczywają lekko na papierze i na nich to posuwać się ma cała dłoń. W prędkim pisaniu ujmuje się pióro wyżej niż w powolnym, a w każdym przypadku winno się znajdować na papierze naprzeciw prawej strony piersi.

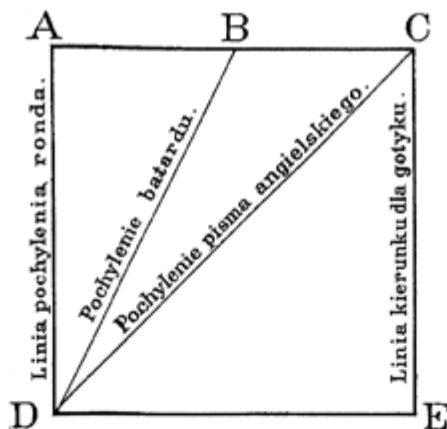
39. Kiedy ręka pisze, zauważyć można w niej trzy odstępy: między dłonią a papierem, pomiędzy dłonią a wielkim palcem, i między dłonią a palcami czwartym i piątym. Każda inna

Tablica 1. Litery pierwotne pisma angielskiego.

169. *I h O S*
170. *A B C D E F G*
H I J K L M
N O P Q R S T
U V W X Y Z
171. *a b c d e f g h i j k l m n o*
p q r r s t u v w x y z z t
172. *1 2 3 4 5 6 7 8 9 0*
173. *Dieu seul connait toutes nos penes*
174. *Bóg sam jedynie zna wszystkie myśli nasze.*

Tablica 2. Kwadrat pochyleń pisma oraz Litery główne.

175.

Kwadrat pochyleń pisma.

176.

Litery główne albo rzutowe.